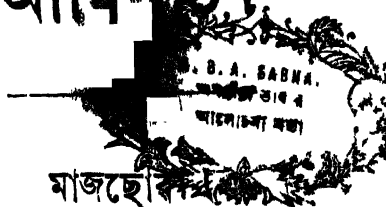

আদিপাঠ ।

মাজছে

শ্রীকালীনাথ হাজৰিকা

প্রণীত

প্রথম ভাৱৰণ ।

কলিকতা ।

“ব্রাহ্মমিশন” যন্ত্ৰত শ্রীকাৰ্ত্তিকচন্দ্ৰ দত্তৰ

দ্বাৰা ছপা হল ।

All rights reserved.

•:৮১৩ শংক ।

OPINION OF THE NOWGONG
TEXT-BOOK COMMITTEE.

Extract from the proceedings of the Nowgong
Anglo-Vernacular Text-Book Committee held on
10th June, 1891.

“Read Adipath, by Kali Nath Hazorika. Resolved that the book may be used as a text-book, but the author must print the first and second parts separately in two different volumes.”

আদিপাঠ ।

মাজ ছোৰা ।

সংযোগী আখৰ ।

ক ফলা ।

- ঙ ক ক শকৰ, পকজ, ভয়কৰ, মেজাকৰি ।
ঙ খ জ্ব শজ্ব, টিজ্বপ, পাজ্বা ।
ঙ গ জ্ব সজ্ব, মজ্বল, ডাজ্বৰ, ডিজ্বি, হেজ্বুল ।
ঙ ঘ জ্ব উপলজ্বা, সজ্বটন, লজ্বন ।
ঞ চ ক্ব সক্বয়, কিক্বিৎ, কাক্বন, বক্বিত ।
ঞ ছ জ্ব বাজ্বা, গুলজ্ব, বাজ্বিত ।
ঞ জ জ্ব বুৰজ্বী, পজ্বিকা, অজ্বন ।
ণ ট ণ্ট ঘণ্টা, বণ্টন, কণ্টক ।

- ৭ ঠ ঠ কঠ, কুঠিত, উৎকঠিত, কঠী ।
 ৭ ড ড পণ্ডিত, পাণ্ডা, দণ্ড, গণ্ডপ, চণ্ডাল ।
 ৭ ঢ ঢ সণ্ডালনি, ষণ্ডামার্ক ।
 ন ত ত্ত মান্তি, কান্তি, শান্তি, বন্তি ।
 ন থ ত্ত পাত্তশালা, মত্নন ।
 ন দ ন্দ দন্দ, সন্দেহ, সান্দহ, চন্দন ।
 ন ধ ত্ত কাত্তুলি, বত্তু, সত্কিয়া, বত্কা ।
 ম প ত্ত থাত্তপা, সত্পাদ, চত্পা ।
 ম ফ ত্ত লত্তফ, দত্তফ, সত্তফল ।
 ম ব ত্ত সত্বাদ, ত্তেলত্ব, অত্বিকা, বিত্বাশবদে ।
 ম ভ ত্ত দত্ব, আত্ব, সত্ব ।
 ঙ ত্ত ত্ত আকাত্ত।

বোকাতে গজে বাবে পতুমক পত্বজ বোলা যায়
 পূজাৰীয়ে পূজা কৰোতে শত্ব বজায় ।
 বেয়া মানুহৰ লগত সত্ব নেপাতিবা ।
 গুৰু জনৰ কথা উপলত্বা নকৰিবা ।
 কিত্ব কৰিবা, বত্বিত নকৰিবা ।

কাৰবাৰ নকৰিলে বাঞ্ছা পূৰ নহয় ।
 বুৰঞ্জী পঢ়িলে ভাল ভাল কথা জনা যায় ।
 দিনে বাতিয়ে চোঁবিশ ঘণ্টা ।
 লৰাৰ ডিঙ্গিত কণী মণিয়ে তুলি ধৰে ।
 পণ্ডিতে সকলো ঠাইতে আদৰ পায় ।
 ভিতৰুৱা কথা সন্টালনি কৰা বেয়া ।
 সকলো জীৱ জন্তুৱে বাতি হলে শুই শান্তি লাভ
 কৰে ।
 দেৱতাসকলে সাগৰ মন্থন কৰি অমৃত উলিয়াইছিল ।
 কাৰো সৈতে দন্দ নকৰিবা ।
 সন্ধিয়া বেলিকা পচিম ফালে আকাশ ৰঙ্গা হয় ।
 সম্পদ কালত বহুত বন্ধু গোট খায় ।
 যতন কৰাঁ, তোমাৰ মনৰ কামনা সফল হব ।
 প্ৰলম্ব নামেৰে এটা অশ্বৰ আছিল ।
 দস্ত কৰি ফুৰা মানুহক কেৰেঁ ভাল নেপায় ।
 অতিকৈ আকাঙ্ক্ষা কৰা ভাল নহয় ।

স্ক ফলা ।

স ক স্ক	ভাস্কর, সংস্কার, সংস্কৃত, পুৰস্কার ।
ষ ক ক্ষ	পুষ্কর, দুষ্কর, নিষ্কর ।
ড় গ ঙ্গ	খড়গ ।
দ গ দ্গ	উদগতি, সদ্গতি, যুদ্গাব ।
দ ঘ দঘ	উদঘাটন ।
শ চ শ্চ	পশ্চিম, নিশ্চয় ।
ব জ জ্জ	অজ, কজ্জা ।
ষ ঞ্ ঞ্	কৃষ্ণ, উষ্ণ, বিষ্ণু ।
ষ ট ঠ্	দুষ্ট, কষ্ট, অষ্টম ।
ষ ঠ ঠ্	অষ্ঠিলা, যষ্ঠ, নিষ্ঠুর ।
স ত স্ত	অস্ত, সস্তা, খাস্তাং ।
স থ স্থ	অবস্থা, স্থান, প্রস্থান ।
ব দ দ্	শব্দ, অব্দ ।
ব ধ ধ্	স্ত্রধ, ক্ষুধ, আবধ ।
স প স্প	স্পর্ষ, পবস্পব ।
ষ প স্প	পুষ্প, নিষ্পাপ ।

স ফ স্ফ আস্ফাল ।

ষ ফ ষ্ফ নিষ্ফল ।

ভাস্কৰ নামেৰে এজন পণ্ডিত আছিল ।

খাজানা নোহোৱা মাটিক নিষ্কৰ বোলে ।

গঁড়ৰ খড়্গ আছে ।

সদগতি পাবলৈ সকলোৰে বাঞ্ছা কৰে ।

পৰৰ দোষ উদ্ঘাটন কৰা অনুচিত ।

দুখ কৰিলে নিশ্চয় সুখ হয় ।

পানীত জন্মে এই কাৰণে পছমক অজ্ঞ বোলে ।

বিষ্ণুৰ ভকত সকলক বৈষ্ণৱ বোলে ।

দুৰ্ঘৰ লগত সঙ্গ নেপাতিবা ।

যুধিষ্ঠিৰ বৰ সাধু পুৰুষ আছিল ।

বেলিৰ উদয় হলে দিন, অস্ত হলে ৰাতি হয় ।

সকলোৰে অৱস্থা সমান নহয় ।

কুলিৰ শব্দ শুনিবলৈ মধুৰ ।

মেঘৰ গাজনিত সকলো স্তব্ধ হয় ।

সুগন্ধি পুষ্প সকলোৰে আদৰৰ বস্তু ।

পড়োতে সকলো কথা স্পর্শকৈ মাতিবা ।

জনা মানুহে আপোনার গুণৰ আশ্ফাল নকৰে ।

যকাৰ !

ব্যঞ্জনত য যোগ কৰিলে যৰ এই ্য গঢ় হয়

ক ্য ক্য বাক্য, শাক্য, চাণক্য ।

খ ্য খ্য সংখ্যা, খ্যাতি, অখ্যাতি ।

গ ্য গ্য ভাগ্য, আৰোগ্য ।

চ ্য চ্য বাচ্য, অবাচ্য ।

জ ্য জ্য ৰাজ্য, পূজ্য ।

ট ্য ট্য নাট্য, বাট্যাল ।

ঠ ্য ঠ্য শাঠ্য, পাঠ্য ।

ড ্য ড্য জাড্য ।

ঢ ্য ঢ্য আঢ্য ।

ণ ্য ণ্য পুণ্য, অৰণ্য, নৈপুণ্য ।

ত ্য ত্য সত্য, কৃত্য, অপত্য ।

থ ্য থ্য পথ্য, অপথ্য ।

ଦ ଯ ଦ୍ୟ	ବିଦ୍ୟା, ବାଦ୍ୟ, ପଦ୍ୟ ।
ଧ ଯ ଧ୍ୟ	ବାଧ୍ୟ, ଆବାଧ୍ୟ, ଅସାଧ୍ୟ, ଧ୍ୟାନ ।
ନ ଯ ଣ୍ୟ	ଅଞ୍ଚ, ବଞ୍ଚ, କଞ୍ଚା ।
ପ ଯ ପ୍ୟ	ମାରୁପ୍ୟ ।
ବ ଯ ବ୍ୟ	ଦିବ୍ୟ, ବ୍ୟାଧି, ବ୍ୟାସ ।
ଭ ଯ ଭ୍ୟ	ସଭ୍ୟ, ଅସଭ୍ୟ, ଲଭ୍ୟ ।
ମ ଯ ମ୍ୟ	ବନ୍ଧ୍ୟ, ଦନ୍ଧ୍ୟ, ସନ୍ଧ୍ୟକ ।
ସ ଯ ସ୍ୟ	ନ୍ଧ୍ୟାୟ, ମାହାୟ ।
ଲ ଯ ଲ୍ୟ	ବାଲ୍ୟ, ମାଲ୍ୟ, ଶଲ୍ୟ ।
ଶ ଯ ଶ୍ୟ	ଅରଶ୍ୟ, ବୈଶ୍ୟ ।
ଷ ଯ ଷ୍ୟ	ମନ୍ଧୁଷ୍ୟ, ଶିଷ୍ୟ ।
ସ ଯ ଷ୍ଟ୍ୟ	ତପଶ୍ଟ୍ୟା, ବହଶ୍ଟ୍ୟ, ଶଶ୍ଟ୍ୟ ।
ହ ଯ ହ୍ୟ	ସହ, ବାହ, ଦାହ ।
ଞ୍ଚ ଯ ଞ୍ଚ୍ୟ	ଭଞ୍ଚ୍ୟ, ଅଭଞ୍ଚ୍ୟ ।

ସଜ୍ଜ ବାକ୍ୟ ସକଳୋରେ ଭାଳ ପାୟ ।
 ବେଞ୍ଚା କାମ କରিলେ ଅଧ୍ୟାତି ହୟ ।
 ଆବୋଗ୍ୟ ସକଳୋ ସୁଧର ମୂଳ ।

ଅବାଚ୍ୟ ମାତ କେତିয়াଓ ନେମାତିବା ।

ସାଧୁ ଲୋକ ସକଳୋରେ ପୂଜ୍ୟ ।

ତୋମାର ପାଠ୍ୟ ପୁଥି ପାଠ କରା ।

ପାଠାମାନେ ପୁଣ୍ୟ ସଂସ୍ମର କରା ।

ସଦାହି ସତ୍ୟ କଥା କରା ।

ନରୀୟା ହଲେ ପଥ୍ୟ ଧରା ।

ବିଦ୍ୟାର ସମାନ ଧନ ନାହି ।

ସତନ କରিলେ ଅସାଧ୍ୟୋ ସାଧ୍ୟ ହୟ ।

କନ୍ୟାଦାନ ବର ଦାନ ।

ବ୍ୟାଧର ଶରତ ପରিলେ କୋନୋ ଜନ୍ତୁର ବନ୍ଧନ ନାହି ।

ପାଠାମାନେ ବିପଦତ ପରା ମାନୁହକ ସାହାୟ ଦିବା ।

ବାଲ୍ୟକାଳତେ ବିଦ୍ୟା ଶିକିଲୋରା ।

ମନ ଦି ଶିକିଲେ ଅରଣ୍ଠେ ବିଦ୍ୟା ହବ ।

ସହ ଗୁଣ ସକଳୋତକେ ଡାଙ୍ଗର ଗୁଣ ।

বেফ ।

বত ব্যঞ্জন লগ লগালে বব এই গঢ় হয় । বেফৰ যোগত
ক, চ, ছ, জ, ত, দ, ধ, ব, ভ, ম, য, ল এই কেইটা আধৰ
হুটীয়াটক লিখা যায় । ভ হুটীয়া হলে আগৰটো ব আৰু ধ হুটীয়া
হলে আগৰটো দ হয় ।

ব্ ক ক্ ক্ তৰ্ক, কৰ্কট, কৰ্কীয়া ।

ব্ খ খ্ মূৰ্খ, খৰ্খীয়া ।

ব্ গ গ্ পাৰ্গত, গৰ্গ, দুৰ্গতি ।

ব্ ঘ ঘ্ অঘা, দীঘ ।

ব্ চ চ্ কচ্চন, মূচ্চা, অচ্চনা ।

ব্ জ জ্ তজ্জু, দুজ্জন, অজ্জন ।

ব্ ণ ণ্ কৰ্ণ, বৰ্ণ, বিবৰ্ণ ।

ব্ ত ত্ ধূৰ্ত্ত, তুৰ্ত্তুৰীয়া, মূৰ্ত্তি ।

ব্ থ থ্ পাৰ্থ, যথার্থ, অর্থ ।

ব্ দ দ্ নিৰ্দয়, হৰ্দম, কৰ্দৈ ।

ব্ ধ ধ্ বৰ্দ্ধন, গোবৰ্দ্ধন, বার্দ্ধক্য ।

ব্ প প্ সৰ্প, দৰ্প, কন্দৰ্প ।

ব্ ফ ফ	কফাল ।
ব্ ভ ভ ভ	নিভব, গভ ।
ব্ ম ম্ম	ধম্ম, কম্ম, ফম্মুটি ।
ব্ য য্য	কার্য্য, সূর্য্য, আৰ্য্য, ছুর্য্যোধন ।
ব্ ল ল্	লুল্লুৰীয়া, ছুল্লভ ।
ব্ শ শ্	কাঁশলা, দর্শন ।
ব্ য য্	বর্ষা, কর্ষণ, মর্ষণ ।
ব্ হ হ্	আহি, কোহাল ।

তর্ক কবিলে বুদ্ধি চোকা হয় ।
 বদত মাটি শুকাই ককঁৰীয়া হয় ।
 মূর্থ মানুষে সময় ব্যয় কবিবলৈ উপায় নেপায় ।
 গর্গ নামেবে এজনা ঋষি আছিল ।
 হীৰা অতি মহাৰ্য বস্তু ।
 বদৰ ধকে ধবিলে মানুষ মূর্চ্চা যায় ।
 কৰ্ণ আৰু অৰ্জুন দুজনা মহাবীৰ আছিল ।
 ধূর্ত মানুষে ছল পালেই ঠগিবলৈ বিচাৰে ।
 যথার্থ বন্ধু অতি দুল্লভ ।

নির্দয় মানুহ পশুৰ নিচিনা।
 পাবামানে মানুহৰ সুখ বৰ্দ্ধন কৰিবা।
 অহঙ্কাৰী মানুহে দৰ্প কৰি ফুৰে।
 ভয় খালে মানুহে কৰ্কাল খায়।
 সদাই ধৰ্ম্ম কৰ্ম্মলৈ মন দিবা।
 সূৰ্য্যই পৃথিবীক পোহৰ দিয়ে।
 চকুৰে সকলো দৰ্শন কৰা যায়।
 ভূমি কৰ্ষণ কৰাই কৃষকৰ ঘাই কাম।
 সদাই সন্ত লোকৰ আৰ্হি লৈ চলিবা।

ৰকাৰ ।

ব্যঞ্জনত ৰ যোগ কৰিলে তাৰ গঢ় এনে হয়।

ক ষ ক্ৰ চক্ৰ, বক্ৰ।
 খ ৰ খ্ৰ তুখ্ৰং।
 গ ৰ গ্ৰ গ্ৰহ, নিগ্ৰহ, অনুগ্ৰহ।
 ঘ ৰ ঘ্ৰ ঘ্ৰাণ, আঘ্ৰাণ।
 জ ৰ জ্ৰ বজ্ৰ, বজ্ৰপাত।

ত ব ত্র	সত্র, ত্রাণ ।
দ ব দ্র	বদ্র, ভদ্র, স্তভদ্রা ।
প ব প্র	প্রণাম, প্রথম, প্রলয়, প্রিয় ।
ব ব ব্র	তীব্র, ব্রজ ।
ভ ব ভ্র	ভ্রমণ, ভ্রম, ভ্রুকুটি ।
ম ব ম্র	নম্র, ম্রিয়মান ।
শ ব শ্র	শ্রাৱণ, শ্রৱণী, শ্রম ।
স ব স্র	অঙ্গস্র, স্রোত ।
হ ব হ্র	হ্রদ ।

মানুহৰ স্তখ দুখ বথৰ চক্ৰৰ দৰে ঘূৰি থাকে ।
 সকলো কাম তুখুংকৈ কৰিবা ।
 যুদ্ধ বিগ্ৰহ হলে দেশৰ পয়মাল হয় ।
 স্তগন্ধি ফুলৰ স্ত্রাণে সকলোকে মোহিত কৰে ।
 বজ্ৰপাত হলে কাণ তাল মাৰি যায় ।
 এই সংসাৰৰ সকলো বিচিত্ৰ ।
 স্তভদ্রা এজনা অৰ্জুৰ ভাৰ্য্যা আছিল ।
 প্ৰাণপণে বিপদত পৰা লোকক উদ্ধাৰ কৰিবা ।

কাকো অপ্রিয় কথা নকবা ।

মনৰ গতি বৰ তীৱ্ৰ ।

ভ্ৰম নোহোৱা মানুহ কোন্ আছে ?

শ্ৰম নকৰাকৈ অজস্ৰে কোনেও খাবলৈ নেপায় ।

আপুনি হোৱা ডাঙ্গৰ পুখুৰিক হুদ বোলে ।

নকাৰ ।

গ ন য় অগ্নি, লয়, ময় ।

ঘ ন য় বিঘ্ন, কৃতঘ্ন ।

ণ ন ঙ্গ বিঘ্ণ ।

ত ন ত্ত বত্ৰ, যত্ৰ, পত্নী ।

ন ন ন্ন অন্ন, প্ৰসন্ন, উৎপন্ন ।

প ন প্প স্বপ্ন ।

ম ন ম্ম নিম্ম ।

শ ন শ্শ প্ৰশ্ন ।

স ন স্স স্নান ।

হ ন হ্ৰু আহ্নিক, পূৰ্বাহ্ন, অপহ্নাহ্ন ।

ক্ষ ন ক্ষ্ম তীক্ষ্ম ।

অগ্নিয়ে সকলোকে পোৰে ।

শুভকল্পৰ অনেক বিঘ্ন ।

তুমি সদাই প্রসন্ন থাকিবা, বিষণ্ণ নহবা ।
 যত্ন করিলে বত্ন পায় ।
 স্বপ্নত দেখা কথা সঁচা নহয় ।
 নিশ্চয় দিশলৈহে পানী যায় ।
 প্রশ্নৰ উচিত উত্তৰ দিবা ।
 নিতৌ স্নান কৰিবা ।
 দিনৰ আগ বেলাক পূৰ্বাহ্ন বোলে ।
 লৰাকালত বুদ্ধি তীক্ষ্ণ থাকে ।

মকাৰ ।

ক ম ক্স	কক্সিণী, কক্স ।
গ ম গ্য	বাগ্মী ।
ত ম ত্ত	আত্মা ।
দ ম দ্য	পদ্য, ছদ্য ।
ন ম ন্ম	জন্ম, সন্মত, সন্মান ।
ল ম ল্ম	শাল্মলী, বাল্মীকি ।
শ ম শ্ম	শ্মশান ।
ষ ম ষ্ম	ভীষ্ম, ত্ৰীষ্ম ।
স ম স্ম	স্মৰণ, স্মৃতি ।
হ ম হ্ম	ব্ৰহ্ম, ব্ৰাহ্মণ ।

ক্ষ ম ক্ষ সূক্ষ্ম, লক্ষ্মী ।

কল্পিণী শ্রীকৃষ্ণৰ সৰ্ব্ব প্ৰধান ভাৰ্য্যা আছিল ।

বাৰ্ণালোকে বৰকৈ মানুহৰ মন আকৰ্ষণ কৰিব
পাৰে ।

আত্মা তুৰ্ফ হলে সকলো তুৰ্ফ হয় ।

পদ্ম ফুল অতি মনোহৰ ।

অযুগুত কথাত সম্মত নহবা ।

বাল্মীকি নামে এজন মুনি আছিল ।

মৰিশালিক শাসান বোলে ।

ভীষ্মদেৱ বৰ জ্ঞানী আছিল ।

অধ্যাপকৰ উপদেশ স্মৰণ ৰাখিব ।

ব্ৰাহ্মণক ফলি মোহৰ কৰি নিষ্কৰকৈ দিয়া মাটিক
ব্ৰহ্মোত্তৰ বোলে ।

ধৰ্ম্মস্য সূক্ষ্মা গতিঃ ।

লকাৰ ।

ক ল ক্ল ক্লেপ, ক্লক্ল, ক্লান্ত ।

গ ল গ্ল গ্লানি ।

প ল প্ল বিপ্লৱ ।

শ ল শ্ল শ্লাঘা, আত্মশ্লাঘা ।

হ ল হ্লে প্রহ্লাদ, আহ্লাদ ।
 ক্লে শ সহ নকৰিলে একো কাৰ্য্য সিদ্ধি নহয় ।
 পৰৰ গ্লানি কৰা অনুচিত ।
 বজা নোহোৱা দেশত বিপ্লৱ ঘটে ।
 যি আত্মপ্ৰাণাঘা কৰে তাৰ মূৰ্খালি প্ৰকাশ পায় ।
 প্ৰহ্লাদ বিষ্ণুৰ প্ৰধান ভকত আছিল ।

বৰ্কাৰ ।

ক ব ক কথ, পক, স্তপক ।
 জ ব জ্ব জ্বৰ ।
 গ ব গ্ণ অগ্ণয় ।
 ত ব ত্ত সম্ভৱ ।
 দ ব দ্ব বিদ্বান, দ্বাব, দ্বাৰা ।
 ধ ব ধ্ব ধ্বনি, ধ্বংস, মাধ্বী ।
 ন ব ন্ব অশ্বেষণ ।
 শ ব শ্ব নিশ্বাস, বিশ্বাস, বিশ্ব, ঈশ্বৰ ।
 স ব স্ব স্বৰ, স্বয়ং, স্বাদ ।
 হ ব হ্লে বিহ্বল, আহ্বান ।
 ক্ষ ব ক্ষ্ণ ইক্ষ্বাকু ।
 স্তপক ফল বৰ সোৱাদ ।

ভুব হলে ঔষধ খাবা ।
 শুভকৰ্ম সত্বৰে কৰাই ভাল ।
 বিদ্যাৰ দ্বাৰা মানুহৰ মন পোহৰ হয় ।
 ছুটা বস্তু ইটে সিটে ঠেকা খালে ধানি উঠে ।
 পৰৰ দোষ অশ্বেষণ কৰি ফুৰা বেয়া ।
 ঈশ্বৰ স্বয়ম্ভু ।
 সাধুলোক বিপদতো বিহ্বল নহয় ।

অনেক প্ৰকাৰৰ সংযোগী অক্ষৰ ।

ল ক ক্ৰ	বক্ৰল, কক্ৰি ।
ল গ ল্ল	ফাল্লন, ফল্লোৎসৱ ।
ল প ল্ল	গল্ল, অল্ল, শিল্ল ।
গ দ গদ	বাগদান ।
গ ধ ঙ্ক	ছুংক, মুংক ।
দ ধ ছ	বুদ্ধি, শ্ৰদ্ধা ।
ক ত ক্ত	শক্তি, ভক্তি, যুক্তি ।
ক ক ক্ৰ	ধিকাৰ ।
প ত প্ত	সপ্তম, তপ্ত, ত্ৰপ্তি ।
ত ত ভ	উভম, মভ, দভ ।
দ ভ ভ্ৰ	উদ্ভৃগালি, অদ্ভূত, উদ্ভৱ ।
চ চ চ্চ	উচ্চাৰণ ।

চ ছ চ্চ	ইচ্ছা ।
জ জ জ্জ	সজ্জন, জগজ্জন ।
ত থ থ্ধ	অশ্বথ, অশ্বথমা ।
দ দ দ্ধ	উদ্দেশ, নিব্দেশ ।
জ ঞ জ্ঞ	জ্ঞান, জ্ঞাতি, যজ্ঞ, আজ্ঞা ।
ত হ্র হ্র্ধ	তদ্র ।
জ জ্ব জ্ব্ধ	উজ্বল ।
ত ত্র ত্র্ধ	পুত্র ।
দ ব্য দ্ব্য	সদ্ব্যবহার ।
ন ত ত্র্ধ	মন্ত্র, তান্ত্রিক ।
ন হ্র হ্র্ধ	সাহস্রনা ।
ন ধ্য ক্য	সক্যা ।
ন ন্য ম্য	সন্ন্যাসী ।
ম প্র স্প্র	সম্প্রতি, সম্প্রদান ।
ম ভ্র ব্র্ধ	সভ্রম, সভ্রান্ত ।
ব ভ্র ব্র্ধ	অব্রু ।
ষ ক্র ক্ৰ্ধ	ছুক্রিয়া, নিক্রিয়া ।
ষ প্র স্প্র	চুস্প্রবৃদ্ধি, চুস্প্রাপ্য ।
স ত্র ত্র্ধ	অস্ত্র, শস্ত্র, স্ত্রী, বস্ত্র ।
দ ধ্ব দ্ব্ধ	উর্ধ্ব ।

ষ ট্ৰ ষ্ট্ৰ উষ্ট্ৰ, লোষ্ট্ৰ ।

গছৰ বাকলিক বঙ্কল বোলা যায় ।

লৰাবিলাকে গল্প শুনি মুগ্ধ হয় ।

বাগদান কৰাৰ আগেয়েই উত্তম ৰূপে গমি চাবা ।

দুগ্ধ বৰ শক্তি দিয়া বস্তু ।

মানুহৰ ইচ্ছাৰ তৃপ্তি নাই ।

সকলো কথাৰ তত্ত্ব বুজিবলৈ যত্ন কৰিবা ।

জ্ঞানীৰো পিছলে পাও, সজ্জনৰো বুৰে নাও ।

অশ্বখমা দ্রোণাচাৰ্য্যৰ পুত্ৰ আছিল ।

সজ কথাত শ্ৰদ্ধা কৰিবা ।

ভগৱন্তক চিন্তে সৈতে ভক্তি কৰিবা ।

উদ্ভগালি কৰা লৰাক কেৰেঁ ভাল নেপায় ।

পঢ়োঁতে আখৰবিলাক ফুটাই উচ্চাৰণ কৰিবা ।

জ্ঞানী লোকে শাস্ত্ৰৰ আলোচনা কৰে ।

বস্ত্ৰ মানুহৰ প্ৰধান লাগতীয়াল বস্তু ।

সকলো কামৰে একোটা উদ্দেশ্য থাকে ।

সুপুত্ৰে বংশ উজ্জ্বল কৰে ।

সময়ৰ সদ্যৰহাৰ কৰিবা ।

শোকত বিহ্বল হোৱা মানুহক সান্ত্বনা কৰিবা ।

মান্যৱন্ত লোকক সম্ভ্ৰম কৰিবা ।

বালিচন্দাক অস্ত্ৰ, বোলে ।

চন্দ্রই বাতি পোহৰ দিয়ে ।

দুঃস্বৰ্ভিক মনত ঠাই নিদিবা ।

পৰৰ দ্ৰব্য লোষ্ট্ৰেয়ং পৰিত্যাগ কৰিবা ।

সাত বাৰ ।

ৰবি, সোম, মঙ্গল, বুধ, বৃহস্পতি, শুক্র, শনি ।

দুই পক্ষ ।

শুক্ল আৰু কৃষ্ণ । পোন্ধৰ দিনে এক পক্ষ ।

যেতিয়া জোন সন্ধ্যাবে পৰা ওলায় আৰু ক্ৰমে বাঢ়ি
গৈ থাকে, সেয়ে শুক্ল পক্ষ । যেতিয়া সন্ধ্যাৰ
সময়ত আন্ধাৰ থাকে, বাতি জোন ওলায় আৰু ক্ৰমে
কমি গৈ থাকে, তাকে কৃষ্ণ পক্ষ বোলে । শুক্ল
পক্ষৰ শেষ দিনা পূৰ্ণিমা, কৃষ্ণ পক্ষৰ শেষ দিনা
অমাবস্যা হয় ।

বাৰ মাহ ।

বহাগ, জ্যেষ্ঠ, আশ্বিন, শাওণ, ভাদ, আহিন,
কাতি, আশ্বিন, পুহ, মাঘ, ফাগুন, চত ।

ইংৰাজী মাহৰ নাম ।

জানুৱাৰি, ফেব্ৰুৱাৰি, মাৰ্চ, এপ্ৰিল, মেই,
জুন, জুলাই, আগষ্ট, চেপ্টেম্বৰ, অক্টোবৰ, নৱেম্বৰ,
ডিচেম্বৰ ।

ছয় ঋতু ।

গ্রীষ্ম, বর্ষা, শৰৎ, হেমন্ত, শিশিৰ, বসন্ত ।

গ্রীষ্ম ।

বহাগ, জ্যেষ্ঠ এই দুমাহ গ্রীষ্মকাল অর্থাৎ জহ। এই সময়ত বদৰ তাপ বৰ চোকা হয়। গা ঘামে আৰু পিয়াহ লাগে। জীৱজন্তুবিলাকে বদত তত্‌নেপাই অত্ৰাহিত হৈ ছাঁ আৰু পানী বিচাৰি ফুৰে। দক্ষিণৰ পৰা বতাহ বৈ মাজে ২ ধুমুহা আৰু বজ্ৰপাত হয়। আম, জাম্বু, কঁঠাল আদি সোৱাদ ফলবিলাক পকে। এই সময়ত দিন দীঘল আৰু ৰাতি ছুটি হয়। বাৰিষা কৰিবলগীয়া খেতিৰ আৰম্ভৰ এইয়ে সময়। কঠিয়া পৰা, কুঁহিয়াৰ বোৱা, দ মাটি চহোৱা প্ৰভৃতি কাম কৰিবৰ আৰু জলকিয়া, বেঙ্গেনা, ধপাত প্ৰভৃতিৰ গুটি পচাবৰ সময়। এই সময়ত আহুধান দাবৰ আৰু ছপাবৰো সময় হয়।

বৰ্ষা ।

আহাৰ আৰু শাওণ এই দুমাহ বাৰিষা। এই সময়ত আকাশ মেঘেৰে ঢকা থাকে, সদাই

সৃষ্টি হয় আৰু মেঘৰ গৰ্জ্জন শুনা যায়। নৈ, খাল, পুখুৰিবিলাক পানীৰে ভৰে। বাটপধূলি-বিলাকত বোকা হয়। কেতেকী আৰু কদম আদি ফুলৰ গোকত চাৰিও দিশ মলমলায়। মাটিকঁঠাল, মধুৰিয়াম প্ৰভৃতি সোৱাদ ফলবিলাক পকে। এই সময়ত খেতিয়কবিলাকৰ শুৰ্তি শান্তি নেথাকে। হাল বোৱা, কোৰ ধৰা, ৰোৱা, তোলা প্ৰভৃতি কামত পূৰাগধূলি সিহঁত ব্যাপ্ত থাকিব লাগে।

শৰৎ।

ভাদ আৰু আহিন এই দুই মাহ শৰৎকাল। এই সময়ত আকাশ পৰিষ্কাৰ আৰু বদ টান হয়। আলিপধূলিবিলাকৰ বোকা শুকায়। নৈপুখুৰিৰ পানীবিলাক নিস্মল হয়। চন্দ্ৰ আৰু তৰাবিলাকৰ জেউতি বাঢ়ে। পতুম আৰু ভেঁট ফুলি জলাশয়ৰ শোভা বঢ়ায়। হাঁহ, বগ প্ৰভৃতি চৰাইবিলাকে মহানন্দে সাঁতুৰি আৰু চৰি ফুৰে। তাল, নাৰিকল প্ৰভৃতি ফল পকে। শৰৎকালত পথাৰ-জোৰা ধান দেখি চকুৰ বৰ তৃপ্তি হয়। এই কালত সকলো প্ৰকাৰৰ মাৰ্ছ আৰু শাক আৰ্জ্জিবৰ সময়।

হেমন্ত।

কাতি আৰু আঘোণ এই দুই মাহ হেমন্তকাল। এই সময়ত হিম পৰে আৰু অলপ অলপ জাৰ হয়। বাতি আৰু পূৱা কুঁৱলীৰে এক্কাৰ হৈ থাকে। বাতিৰ পৰিমাণ বাঢ়ে আৰু দিনৰ পৰিমাণ কমি যায়। পথাৰৰ ধান পকি বৰ শোভা হয়। আঘোণৰ শেষৰ পৰা লাহি, শালিধান দাবৰ সময়।

শিশিৰ।

পুহ আৰু মাঘ এই দুমাহ জাৰ। এই সময়ত পানী বৰ ঢেঁচা হয়। জুইৰ আৰু বদৰ তাপ বৰ ভাল লাগে। বাতি জাৰ গুচাবৰ কাৰণে মানুহে নিহালি, কঁঠা, কঞ্চল, আৰু দিনত এৰিয়া আৰু কপাহি বৰ-কপোৰ আদি জাৰৰ কাপোৰ ব্যৱহাৰ কৰে। চন্দ্ৰ আৰু তৰাবিলাকে ভালকৈ পোহৰ দিব নোৱাৰে। বাতি ধুঁৱলীকুঁৱলী দেখা যায়। দিন ছুটি, বাতি দীঘল হয়। মাহ সৰিয়হবিলাক পকে আৰু তুলি ছপাবৰ সময় হয়।

বসন্ত।

ফাগুন আৰু চত এই দুমাহ বসন্ত। দক্ষিণৰ পৰা ষিৰ ষিৰ বতাহ বয়। আকাশ নিৰ্মল, চন্দ্ৰ

আৰু তৰাবিলাক উজ্জ্বল হয়। গছলতা সকলোৰে
ৰস ধৰে আৰু বাঢ়ে। কোনোৰ গজালি মেলে,
কোনো ফুলে, কোনো কলিয়ায়। চৰাইবিলাকে,
মনৰ আহ্লাদেৰে নানা স্বৰেৰে গান কৰিবলৈ ধৰে।
সকলো জীৱজন্তুৰ মন প্ৰফুল্ল হয়।

দহ দিশ।

পূব, পশ্চিম, উত্তৰ, দক্ষিণ, ঈশান, বায়ু
নৈঋত, উৰ্দ্ধ, অধঃ। ঝাতিপূৱা যিফালে বেলি
ওলায় তাক পূব, যিফালে বেলিটো মাৰ যায় তাক
পশ্চিম বোলে। পূব ফালে মুখ কৰি ঠিয় হলে
বাঁও হাতৰ দিশক উত্তৰ আৰু সোওঁ হাতৰ দিশক
দক্ষিণ বোলে। উত্তৰ আৰু পূবৰ মাজৰ চুকটোক
ঈশান, পশ্চিম আৰু উত্তৰৰ মাজৰটোক বায়ু,
দক্ষিণ আৰু পশ্চিমৰটোক নৈঋত, পূব আৰু
দক্ষিণৰটোক অগ্নি বোলে।

পাঁচ ইন্দ্ৰিয়।

চকু, কাণ, নাক, জিবা, আৰু হৃক।

আঠ ধাতু।

সোণ, ৰূপ, লো, তাম, পিতল, সীহ, বাঙ্গ, বহ।

অন্ত ।

শুধৰণী ।

পিঠি	শাৰী	অশব্দ	শব্দ
১৮	১২	—	ন ক্র ক্র ইন্দ্র, চক্র ।
২০	১	অন্ত	অন্তু ।
"	৮	আব	আক ।

জাননী ।

তলত লিখা পঢ়াশালিত চলা পুথিবিলাক মোটেল লেখিলে পোৱা যাব ।

পুথিৰ নাম ।	মূল্য ।	ডাকমাচুল ।
শুভঙ্কৰী (গণিত, মৌখিক অঙ্ক আৰু পৰিমিতি)	।০	৫৬
” ধান্মলাত	পাঁচ পইচা	৫৬
আদিপাঠ, আগছোৱা,	।০	৫৬
আদিপাঠ, মাজছোৱা,	।০	৫৬
হাতৰ লেখাৰ আদৰ্শপুথি,	।০	৫৬

১০ টকা বা তাতকৈ সৰহ ধনৰ পুথি নগদ দি বা ভেনু পেয়েবল্ ডাকত নিলে শতকৰা ২০ টকাকৈ কমিশ্বন দিয়া যাব ।

শ্ৰীকালীনাথ হাজৰিকা,

তেজপুৰ, আসাম ।